

НАСТАВНИКЪ

ЗА

УЧИТЕЛИ И РОДИТЕЛИ

ИЗЛИЗА ВСЪКА НЕДѢЛЯ

Годишна цѣна двапайсетъ лева
или 60 гр., шестмѣсечна шестъ
лева или 30 гр., отдѣленъ брой
30 стотинки, безъ приложеніето

№ 2.

Подписката се приема въ редак-
ціята при типографіята
на Р. И. Блъскова
въ Варна.

Варна, 21 Іуліи 1880 год.

СЪДЪРЖАНІЕ: Кратки педагогически свѣдѣнія за народнитѣ учители. Урокъ
II. --- Естествениитѣ науки. (Продълженіе). --- Правителственното реал-
но училище въ Варна. --- Общинско училищно настоятелство въ гр.
Варна. --- Статистика за състояніето на народнитѣ училища въ Шум-
ненскій Округъ. --- Отъ редакціята.

Кратки педагогически свѣдѣнія за народнитѣ учители.

УРОКЪ II.

Нагледно ученіе.

Преди да излагаме способитѣ на обученіето при
четеніето и писаніето, ний за длѣжностъ считаме да
са остановимъ върху това тъй нарѣчено *нагледно уче-
ніе*, което предшествува на четеніето, и което мнозина
отъ нашитѣ учителчета не разбиратъ добръ, макаръ и
да сж биле на педагогически курсъ.

Подъ името *нагледно* ученіе въ общъ смислъ са
разбиратъ тѣзи първоначални уроци, които трѣба да
иматъ за предметъ предпъ всичко запознаваніето на

ученика съ училището, учителя съ всякой единъ отъ ученицитѣ и вообще уроцитѣ да могатъ да развѣятъ въ дѣцата тѣзи необходими способности и да имъ съобщатъ такива свѣдѣнія, които ще имъ сж необходимо нужни при занимаието.

За първия урокъ на нагледното учение може да послужи расположението на училището, частно на стаята, тъй като по-голямата частъ отъ дѣцата не сж биле въ училището, не знаятъ предметитѣ на училището, като чарна дъска, чинове, масса и др. а пѣкой, макаръ и да ги знаятъ не могатъ правилно да ги произнасятъ. Впрочемъ, учителя е свободенъ да си избере каквито ще иѣща за разказване при нагледното учение, стига само тѣзи иѣща да бѣдатъ извѣстни, понятни и въобще които окръжаватъ дѣтото. За образецъ отъ какво треба учителя да начене първия си урокъ и какъ треба да са влада при обучението, ний ще приведемъ пѣкой и други показанія на прѣчютія педагогъ *Дистервегъ*, като забѣлѣжимъ, че ако тѣ не могатъ да бѣдатъ приложими въ нашиятъ училища, то по крайнѣй мѣръ ще послужатъ като ръководство на преподавателя. Най-напредъ учителя треба да изброи названіе на предметитѣ, преимущественно, тѣзи които са намиратъ въ класъ или които сж потрѣбни за въ класъ, като сжщевременно имъ укаже и множественното число; на пр. масса, маси; плака, плаки; чинъ, чинове и пр. Подиръ това са начева II урокъ, който трѣба да са заключава въ описанието на предметитѣ, разказани въ I урокъ, тѣхното различіе и сходство, което може да иматъ предметитѣ помежду си. За това учителя употребява такъвъзи приѣмъ: пита ученицитѣ, какво с това иѣщо дѣтина, или какъвъ е този предметъ, или какъ са нарича тази вещь? Попитанія ученикъ отговаря: прозорецъ, врата, табла и т. н. т. За да не бѣде обаче това утомително еднообразіе на дѣцата, то може да са ограничава учителя най-много съ тѣзи предмети, които малко сж извѣстни на ученицитѣ и да

са занимава съ тѣзи дѣца, които не сж добрѣ запознати съ обесняемія предметъ, които сж слабо развити, и които най-главното много сж стесняватъ (сакжнать), вѣдѣствіе на грубото домашно въснитаніе или пъкъ природно сж заплетени. Тука трѣба да забѣлѣжимъ, че вредно ще бжде за дѣцата, ако на първія нхть имъ са съобщаваха много различни свѣдѣнія, макаръ тѣзи свѣдѣнія и да иматъ по между си вхтрѣшна свѣрска и да бждатъ полезни за дѣтето; защото тѣ могатъ да претоварятъ крѣхкитѣ сили на дѣцата, да имъ уморятъ памятъта, вѣдѣствіе на което естествено ще са появи у дѣтето тжноуміе.

Порядкътъ, който трѣба да сжществува и строго да са варди при преподаваніето е този: най-първо изпеква са, щото ученицитѣ да бждатъ бодрѣ т. е. вниманіето да не имъ бжде развлечено въ частни разговори или пъкъ засто съ други нѣкой вънканенъ предметъ. За туй сичкитѣ дѣца трѣба да бждатъ расположени на чина свободно, а не по 10 ученика на чина, щото нѣкой даже и прави да стоятъ съ едниѣ кракѣ а съ другія пхнатъ въ чина съ голѣма мжка. Постѣ, рждѣтѣ имъ распрострепи на чина подѣ права линия и краката не да висятъ и да са люлѣятъ, а подирени на подложка, която обикновено са прикрѣнява въ преднята страна на нижната часть на чина. Като са наредятъ въ такъвъ едннъ видъ, учителя трѣба да са обърне съ въпроса си най-напредъ къмъ всичкитѣ ученици. Ако нѣкой отъ ученицитѣ не разбира въпроса или не могатъ да отговорятъ, то трѣба да са приучатъ още отъ първія нхть да заявяватъ на учителя за това. Знакъ на такова заявленіе, може да бжде вдиганіето на дѣсната ржка или пъкъ съ думата: „не разбирамъ“. Съвсѣмъ не трѣба да са позволява на знающитѣ ученици да отговарятъ, когато пожелаатъ или пъкъ произволно вхстанжтъ отъ мѣстото си; нъ при това за да са не убива честолубіето на дѣтето, което (чувство) е особенно важно въ това отношеніе, учителя трѣба да

са старе по единъ тихъ и миренъ начинъ да отвърне дѣтето, като му каже нѣкои лесни думи, и като съвсѣмъ не го забрави съ продълженіе на занятіето. Има и такива дѣца, които като са ползватъ отъ учителя общо, подигатъ се и некатъ да кажатъ урока си, когато съвсѣмъ го познаятъ. За такива дѣца учителя треба да бѣде твърдъ снисходителенъ, като на-кара дѣтето да му прочете или раскаже нѣщо, което най-добръ знае и малко отъ ненаученія си урокъ. Въ послѣднія случаи трѣба учителя да не помага на дѣтето въ урока, а да му укаже най-тихо, че урока си не-пригответило както трѣба, като и укаже на нѣкой отъ неговитѣ другари, които добръ си знаятъ урока. Най-подиръ, като наближи да са свърши часа, учителя трѣба да извика едного отъ по-способнитѣ, който да припомни подъ редъ всичко, което са с разказвало. (тука учителя може да помогне на ученика излека), обеснявало въ преданіето. Такъвъ начинъ на препода-ваніето не треба да са продължава твърдъ много, осо-бенно ако въ обесняемитѣ предмети са заблѣзва едно-образіе, простота, и др., които не могатъ да пробудятъ наблюдателната способностъ на дѣтето. За туй на III урокъ трѣба да са избератъ такива вещи или предмети, които дѣцата могатъ да срѣщнатъ не само въ училището, нъ и вънъ отъ училището. Говоря за нѣкой обесненія отъ естествениата петорія, като са пачене най-първо отъ домашнитѣ животни или изобра-женіята на животнитѣ, съ показваніе на тѣзи за които е била рѣчь, въ класса; защото всекому е познато, че нагледното обучение са състои главно въ туй да са по-каже предмета на ученика, за който му са говори.

Естественитѣ науки.

(Продълженіе).

Всички тѣзи отдѣлни науки са намиратъ както помежду си, тѣй и съ *математиката* въ близко от-

ношеніе и въ непосредствена свръзка. Математиката, като изучава величинитѣ на числата и пространства, дава ни неизмѣнни и точни форми за всяко основа, което матеріално съществува по време и пространство. Нѣ, като наука отвлеченна, тя ни дава само един форми, които сами по себѣ си, безъ примѣненія къмъ вещественнія міръ, няматъ никакво съдържаніе; само въ съединеніе съ другитѣ науки, които сѣ основани на *опита*, преимущественно съ естественнитѣ науки, математиката получава съдържаніе и животъ и само въ такова съединеніе тя може да поведе къмъ удовлетворително познаніе, къмъ пълно човѣческо образование. Както математиката не може безъ положителнитѣ науки, то и тѣзи науки отъ своя страна се нуждаятъ отъ помощта на математиката. Нема нито единъ отдѣлъ отъ естественнитѣ науки, нема даже нито една наука, която да е основана на чувственното възрѣніе и наблюденіе, която би да се не нуждае отъ помощта на математиката, както за собственото си развитіе, тѣй и за практическото примѣненіе. Тя въ всичкитѣ предмети опредѣлява *мѣрката*, привожда въ научна *свръзка* отдѣлнитѣ частни случаи и въ безкрайното разнообразіе на явленията дава възможность да се познаятъ общитѣ или на всички неизменни *закопи*. Тѣзи достоинства на математиката са исказватъ особено по отношеніе къмъ естественнитѣ науки. Астрономіята опредѣлява движеніето и взаимното разстояніе на небеснитѣ тѣла, единствено съ помощта на математиката, и безъ нея тя не можаше да направи нито една вѣрна стъпка. Също е необходима и за физиката при изучаваніето за равновѣсіето и движеніето на тѣлата, за звука, за свѣтлината и т. н. т.

Химіята може да опредѣли отношеніята, при които тѣлата са съединяватъ въ опредѣленна мѣрка и тегло, само посредствомъ математиката, само математиката ни дава възможность да познаемъ съ съвър-

шенна точностъ правплността, която съществува въ всичкитѣ съединенія. На естественната исторія е необходима математиката за да опредѣли числото, величината и взаимнитѣ отношенія на различнитѣ части въ тѣлото на животнитѣ, законитѣ на положеніето и устройството на вѣтвитѣ, листата, частитѣ на плода и цвѣта на растеніята, най-подиръ построеніето и видоветѣ на кристалитѣ. Даже и географіята може да опредѣли положеніето на земята въ отношеніе къмъ другитѣ небесни тѣла, вида ѝ, взаимното положеніе на различнитѣ точки на земната повърхность и много други само съ помощта на математиката.

Отъ всичко казано до тука са вижда, че естественнитѣ науки са намиратъ въ тѣсна свръзка съ математиката. Нъ при това тѣ сж още свръзани и помежду си. Астрономіята, съ помощта на която нашия духъ прониква въ неизмѣрното обширно пространство на міроветѣ, ни запознава въ сжщото време и съ естественнитѣ матеріални свойства на небеснитѣ тѣла т. е. съ свойствата, които са отнасятъ къмъ областта на естественната исторія. По този начинъ астрономіята са намира въ свръзка съ естественната исторія. Астрономіята е свръзана и съ физиката, когато са разгледватъ законитѣ на движеніето, ученіето за свѣтлината и т. н. д. Физиката и химіята, които ни запознаватъ съ законитѣ на съществуваніето, произхожденіето и измѣреніето на предметитѣ, даватъ ни понятіе и за отношеніята, общи на естественнитѣ произведенія и отъ тритѣ царства, и отъ своя страна заематъ отъ естественната исторія тѣзи, свойствата, на които тѣ изследватъ отъ своя точка на зрѣніето. Естественната исторія ни представлява произведеніята на природата: минерали, растенія и животни, въ порядъкъ строго прпсметнатъ, съ характеристическа послѣдователность. При това всяко нѣщо на природата получава своето настояще мѣсто и значеніе, и са изяснява вътрѣшната свръзка на тѣзи отдѣли. Слѣдователно, нито съ единъ

отъ тѣхъ ній не можемъ да са занимаваме исклучително т. е. като не са отнасяме едновременно и къмъ другитѣ, ако желаемъ да избегнемъ едностранността на знаніето и на взгляда. А отъ това слѣдва, че въ случай, когато изучаваніето на тѣзи отрасли са употребява като общообразователно средство, естественната, вътрѣшната тѣхна свръзка, сълба, на която са намиратъ произведеніята на природата, винаги трѣба да са има предъ видъ.

Онизи клопъ на естественната исторія, която, като особенъ отдѣлъ на минералогіята, носи названіе *Геологія*, представлява ни развитіето на тѣзи наука въ най-висша степенъ. Геологіята разгледва взаимнитѣ отношенія на отдѣлнитѣ минерали, запознава ни съ свойствата на съставенитѣ отъ тѣхъ годѣми маси, нарѣчено *камъня*, изучава формата, строеніето и положеніето на земнитѣ пластове, които съставляватъ твърдата частъ на земната кора; запознава ни съ органическитѣ тѣла, които сѫ закънани въ различни слоеве на земята — съ условіята за образованіето на земята и съ измѣненіето, които тя е вече претърпѣла и до сега постоянно претърпява. Като непитливи тѣзи задача, геологіята съединява всичкитѣ естествени науки въ едно велико цѣло и съставлява отъ служащитѣ ѝ части великолѣпна картина, която ни съобщава въ историческа послѣдователностъ понятие за неизмѣримостъта на мірозданіето и великото значеніе на естественната исторія. Тѣй геологія ни показва естественитѣ произвеція на тритѣ царства въ постъпненното имъ происхождение и развитіе т. е. въ такъвъ видъ както сѫ са явявали въ различнитѣ періоди при образованіето на нашата планета — земята. Организми на растеніята и животнитѣ, които са намиратъ въ земнитѣ пластове заровени, тя ни представлява *памятници* на цѣлъ редъ измѣненія и преобразования и доказва, че на мѣстото на умрѣлитѣ (погинѣлитѣ) творенія, постоянно са явявалъ цѣлъ

редъ нови, много повече по-съвършени. Тя отива още по-нататък и се опитва да изслѣдва и опредѣли самото происхожденіе на земята, каква свързка е имало то съ происхожденіето на всичко мірово зданіе.

(Слѣдва).

Правителствениято реално училище въ Варна.

Извѣстно е вече на всички у насъ, че отъ 3 Септемврія 1879 год. и тукъ въ г. Варна, по княжескія единъ указъ, са отвори правителствено реално училище съ два класса, дѣто презъ тѣзи му първа година са въепитаватъ съ другитѣ мѣстни ученици и осемъ стипендіата отъ разни мѣста на княжеството и вънъ отъ княжеството, а именно отъ Источна Румелия и Турція.

Годишнитѣ испити на това учебно заведеніе са начинаха на 15 и са продължиха до 26 тогоже, като са свършиха въ 8 дни, споредъ пздадената програма и обявленіе отъ дирекціята на училището.

По особно приглашеніе отъ същата дирекція, на 6 Юлія тържественно са раздадоха на ученицитѣ испитни свидѣтелства до 39 на брой и, по поводъ на този училищенъ актъ, ний са рѣшихли да посвятимъ нѣколко рѣда въ листа си за освѣтленіе на публиката.

Въ означения день за раздаваніето на свидѣтелствата, слѣдъ обикновенната молитва на ученицитѣ въ това училище, която молитва ний и печатами, както да послужи за примѣръ на ситкитѣ училища въ княжеството, — директорътъ на училището г. Шишковъ каза една рѣчь върху *труда* въ нравствено, научно и промишлено отношеніе, рѣчь твърдѣ съобразна съ обстоятелството. — Отъ прочетеното изложеніе на директора върху резултата отъ испититѣ на ученицитѣ

лъ повѣренното му училище, ний забѣлѣжихме слѣдующето :

1) Че отъ 45 ученика, които посѣщавали училището до испитаніята, 27 са броятъ въ класъ I и 18 въ кл. II. Отъ това число (45) само 38 са държѣли испитъ, а 6-ма (и тѣ отъ I-й класъ) кой по болѣсть, кой по слабото си занимаваніе съ уроцитѣ прѣзъ годината, отектствували.

2) Отъ 21 ученикъ (I-й класъ), които държѣли испитъ, 10 само сж отишли съ успѣхъ и ще преминѣтъ въ кл. II; 3-ма подлѣжатъ на повторенъ испитъ и 8-ма оставатъ въ сѣщія класъ до новата учебна година.

3) Отъ 18 ученика въ кл. II, тоже 10 ученика са отличили на испититѣ съ успѣхъ и ще преминѣтъ въ кл. III, който са отваря за напредъ; 2-ма изново ще държатъ испитъ отъ френски; единъ — отъ географія и френски (на които предметъ отектствувалъ въ испититѣ дни); а 5-ма, по слабитѣ успѣхи, ще останатъ въ сѣщія класъ и за до година.

4) По мѣсторожденіето, имало е 19 ученика изъ г. Варна, отъ които 10 въ кл. I-й и 9 въ кл. II-й; остатъкътъ 26 ученика — изъ разни мѣста на България и Тракия, а именно: изъ Шуменъ 1, Севлиево 1, Стара Загора 1, Лозенградъ 2, Дерекю 2, Котелъ 2, Тулча 2, М. Търново 3, В. Търново 4, и отъ Варн. окръгъ 8, сички 26 ученика.

5) По успѣхитѣ, отъ 45 ученика отличили са 20 ученика, които сж спичелили испитна бѣлѣжка *твърдѣ добръ* (5), петима, които иматъ испитна бѣлѣжка *добръ* (4), 12 — съ бѣлѣжка *удовлетворително* (3).

6) И най-послѣ, ако сждимъ по прилѣжаніе, изотвѣнъ ученицитѣ поредовно сж посѣщавали классетѣ и по-прилѣжателни сж били въкашнитѣ нежели варненскитѣ съ твърдѣ малки исключенія.

Предметитѣ отъ които са испитаха ученицитѣ, раздѣлени на два класса, сж: Законъ Божій, Български и

Французски езикъ, Аритметика, Исторія Българска и всеобща (частъ отъ старата), Географія, Естеств. Исторія, Рисованіе и Краеписаніе. — Испититѣ станаха предъ асистенти, които слушаха и вѣтаха ученицитѣ по жребъ и размѣсено.

При всички това насъ много ни удиви, като видѣхме въ испитната вѣдомость, че ученицитѣ имѣха отмѣтки по предмета *чертежъ*, тъй както имаше по рисованіето. Г-нъ директора на училището ни обясни, че учителя по този предметъ въ продълженіето на годината не е държалъ особенни отмѣтки по чертеніето и ученицитѣ на испита показаха само единъ тетраки за упражненіята си по него безъ да държатъ особенъ испитъ за чертеніето както са слѣдва. Освѣнъ това и самъ преподавателя, видя са, да е сливалъ тъй два предмета въ единъ, когато ний знаемъ, че тѣ сж два различни, ако неходни, предмета и че чертеніето е основа на рисаніето.

Отъ класификаціята на ученицитѣ и отъ всичко друго на което ний, въ качество на асистентъ, бѣхми свѣдѣтели, и може да се каже че успѣха на училището е колко-годишъ удовлетворителенъ. Едно само, по наше мнѣніе, не достигало за неговитѣ подобри успѣхи, то е — че ученицитѣ, особно които сж отъ града Варна, не посѣщавали редовно училището и за това много сж виновати родителитѣ имъ, които не знаятъ още да различаватъ едно реално и правителствено училище отъ едно първоначално или двукласно народно, каквото е било по-напрѣдъ тѣхното училище, дѣто ученицитѣ, както сами увѣряватъ, имали само по два урока въ день, а сега — въ реалното — по 4 и 5 урока иматъ, та че имъ иде май тѣжичко. И не стига то, но вмѣсто да подканятъ дѣцата си за училището, има родители, които ги каратъ по кръчмитѣ и кафенетата си (които тука изобилуватъ) да пмъ помагатъ, а кривятъ за това директора, че строго са билъ обхождалъ съ тѣхъ и наказвалъ развратнитѣ по-

между имъ, за което, азъ мисля, тѣ трѣба още да му благодарятъ, а не да му натѣгватъ.

Допити нѣй ще са повърнемъ върху този прѣдметъ, кога дойде редъ за дисциплината школка да поговоримъ. Сега ще свършимъ съ молитвата, за която горѣ споменяхъ, съчинена отъ г. Шипкова и която нѣй смѣло препоръчваме на сичкитѣ въ княжеството правителственици и другѣ училища.

Ето тъй молитва:

Благодаримъ Те, създателю нашъ, който си ни сподобилъ съ Твоята благодать да можемъ да са възпитаваме въ това учебно заведение, молимъ Ти са сърдечно:

Благослови Господаря и Княза нашего Александра Александровича и Го укрѣпи на державнѣй прѣстолъ за честь и слава наша и на цѣло отечество. Аминь.

Благослови и всицкитѣ державни мѣжи, които окръжаватъ Княжескія прѣстолъ и са грижатъ за подобрието на Княжество. Аминь.

Благослови още нашитѣ родители и учители, които ни учатъ и са стараятъ за нашето просвѣщеніе. Аминь.

А намъ особенно подари добръ умъ и просвѣти душевнитѣ наши очи, като вселиши въ сърдцата ни Твоя страхъ --- начало на премъдростта, --- за да продължаваме внимателно и свършимъ съ успѣхъ ученіето, което ни преподаватъ тъй щото да бждемъ полезни на рода си и на отечеството. Аминь.

Общинско училищно настоятелство въ гр. Варна

Засѣданіе първо.

Варненското общинско училищно настоятелство, избрано по випелгасіето на мѣстнитѣ граждани на 13 Юлій 1880 година, споредъ както гласи сключеній въ сжція день протоколъ, въ слѣдующій съставъ: Икономъ священникъ Енчо, Павелъ Календжіевъ, Георги Велчевъ, докторъ Гордановъ, докторъ Христовъ, Петръ Мисайковъ, Иванъ Ивановъ, Антонъ Недѣлковъ и Иванъ П. Бошковъ, свикано въ засѣданіе днесъ седемнаести (17) Юлій 1880 съ призовката на градско общинско управление, за да въ-

тѣпи въ изпълненіе на обязанноститѣ, като прие́ме дѣлата отъ бившето училищно настоятелство, днесъ въ пълни си съставъ, освѣтъ г-на Ивана Иванова, въ присѣдствіето и на г-на Б. Райнова, Инспектора на Варненскій учебенъ окръгъ, слѣдъ като са удостовѣри въ дѣйствителността на избираніето си, прѣди всичко пристѣпи къмъ избираніе отъ помежду си: прѣдседатель, подпрѣдседатель, касіеринъ и членъ-секретарь на настоятелството. а за такива бидоха избрани по единогласіето на присѣдствающитѣ членове, господа:

Павелъ Календжіевъ за прѣдседатель
 Георгій Велчевъ за подпрѣдседатель,
 Петръ Мишайковъ за касіеринъ, и
 Иванъ П. Бошковъ за членъ-секретарь.

Слѣдъ това г-нъ Инспекторъ Б. Райновъ, обърна особенното вниманіе на г-да настоятелитѣ да са погрижатъ: а) да състави бюджетътъ си за доходитѣ и разносикитѣ презъ идущата учебна 1880—1881 година; б) да опредѣли числото на училищата, които то мисли да поддържи прѣзъ тая година; в) да опредѣли числото на учителитѣ и учителкитѣ, потрѣбни за тѣзи училища, както и заплатитѣ чмъ; г) съ врѣме да намѣри и пазари помѣщенія за училищата, които тѣй сѣщо да снабди съ всичкитѣ класни потрѣбности, за да могатъ да са отворятъ о врѣме съ учителентѣ и учителитѣ и да даде обявленія изъ вѣстникитѣ за тѣхното намираніе, пригласеніе и спогожденіе на врѣме въ продълженіе на ваканціята.

Г-нъ докторъ Йордановъ предложи, че по преди настоятелството да прие́ме смѣтката отъ бившето настоятелство и после да пристѣпи къмъ съставленіе по бюджета си, отъ който зависятъ всичкитѣ предложенія на г-на Инспектора, но тѣй, като г-нъ Ивановъ, бившій касіеринъ на бившето настоятелство отсъствува изъ града въ Одесса по служебнитѣ си дѣла, за това да са чака неговото пристигваніе за да предаде смѣткитѣ.

На това г-нъ П. Мишайковъ забѣлѣжи че отсъствіето на г-на Иванова не припѣтствува щото настоятелството да се занимава, ако и повърхностно съ опредѣленіе числото на училищата, които мисли да поддържи въ града и нужднія за тѣхъ персоналъ, за да изпълнимъ прѣдложеніето на г-на Инспектора пока-

казано по горе въ точка е) защото тѣзи мѣрка трѣба о врѣме да бѣде зета, тѣй като учители и учителки не тѣй легко са намиратъ, а и врѣмето за откриваніе училищата е издалечъ, и слѣдъ това настоятелството може да са занимава съ другитѣ въпроси, слѣдъ пристиганіето на г-на Иванова.

Това последно прѣдложеніе одобрено отъ всичкитѣ членове, пристѣпи са къмъ опредѣленіе числото на училищата и нужднія за тѣхъ персоналъ, резултата на което слѣдъ дълги разсѣжданія, въ които взеха участіе всички членове, бѣ слѣдующій, че настоятелство трѣба да поддържа въ града три мъжки училища, три женски и едно главно дѣвическо училище, съ персоналъ: деветъ учителки и осемъ учителя, распределени такъ: а) въ Новата Махла: едно мъжко училище съ двамина учителя и едно женско съ една учителка; б) въ Муссалата: едно мъжко училище съ 4 отдѣленія, съ 4 учителя и единъ помощникъ; в) при българ. черкова: едно женско училище съ 3 отдѣленія, съ 3 учителки и една помощница; г) въ Гръцката Махла: едно мъжко училище съ единъ учителъ и едно женско съ една учителка; и най-после едно-класно главно женско училище съ три отдѣленія, съ три учителки, отъ които едната да предава музиката, френски языкъ и ръководѣніето. За това помоли са г-нъ Инспекторъ да издаде нуждитѣ обявления за да покани желающитѣ да учителствувать, да са отнесатъ за споразумѣніе съ Настоятелството или до него.

Слѣдъ това настоятелството за да узнае отъ какви срѣдства са нуждае за да подържи училищата въ по горе поменатій начинъ и число, пристѣпи къмъ повърхностно опредѣленіе платитѣ на учителитѣ и учителкитѣ, киритѣ за помѣщеніе на училищата, класнитѣ пособия и други разности, и слѣдъ дълги смѣтанія най-после дойде до резултатъ, че за подържаніе на тѣзи училища, то са нуждае най-малко отъ 30000 франга, за които съ пристиганіето на г-на Иванова, който, като предаде смѣткитѣ, ще състави своя бюджетъ, и ще препроводи до градското общинско управление за да му усигори тѣзи пари.

Засѣданіето закрито на 7 часа слѣдъ пладнѣ. Идущето засѣданіе са отложи за 20 Юлій по часа 9 преди пладне.

Подписали членовѣ на Уч. Настоятелство и Окржнія Инспекторъ.

№ по редътъ	Окръжие Шумненско. Село	Състояніето на училищата до година 1875/6					Състояніето на учили- ще презъ год. 1878/9				
		има българ- ски класи	училище	учителъ	ученици	година у- чителска плата	училище	учителъ	учителка	ученици	ученички
1	Бешевлие	54	—	1	23	1800	1	1	—	40	—
2	Байрамъ-дере . . .	60	—	—	—	—	1	1	—	20	—
3	Гор. Пджикъ . . .	35	—	1	30	1200	1	1	—	35	12
4	Дивдядово (Ченг.).	130	1	1	80	4000	1	1	1	120	30
5	Джибелъ	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Драгоево	165	1	1	85	1800	1	1	1	110	45
7	Доли. Пджикъ . . .	35	—	—	—	—	1	1	—	28	8
8	Дурмушъ	30	—	—	—	—	—	1	—	28	—
9	Енево	30	—	1	36	800	1	1	—	25	13
10	Ени Назаръ	110	1	1	50	2000	1	1	—	71	25
11	Златаръ	40	—	1	24	1500	—	1	—	33	20
12	Злоучене	180	1	1	90	2300	1	1	1	125	40
13	Имрихоръ	70	1	1	40	2000	1	1	—	50	—
14	Кочово	45	1	1	30	600	1	1	—	30	10
15	Къдиново	25	—	1	18	700	—	1	—	18	6
16	Касапляръ	80	1	1	20	800	1	1	—	40	16
17	Калугерца	24	—	—	—	—	1	1	—	28	5
18	Кюлевча	140	1	1	80	2300	1	1	1	110	65
19	Косовецъ	80	1	1	36	1200	1	1	—	40	20
20	Каспичанъ	70	1	1	30	2000	1	1	—	35	—
21	Маранъ	60	1	1	30	1500	1	1	—	30	20
22	Марковецъ	140	1	1	80	3550	2	2	1	105	65
23	Могила	23	1	1	25	1350	1	1	—	14	6
24	Осмаръ	75	1	1	49	3800	1	1	1	75	30
25	Овчарово	40	1	1	18	900	1	1	—	25	12
26	Прѣславъ	350	1	1	120	7500	1	1	—	170	—
27	Рижъ	45	—	—	—	—	—	1	—	15	—
28	Сакаръ тене	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Смѣдово	318	1	1	122	4000	1	1	1	140	100
30	Салманово	110	1	1	30	2000	1	1	1	57	27
31	Хаск бюй	29	—	—	15	550	—	1	—	25	8
32	Юрюклеръ	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Чанагчие	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Чатааларъ	19	—	1	12	800	—	1	—	8	7
35	Войвода	22	—	—	—	—	—	1	—	14	7
		2749	18	24	1173	50950	25	32	8	1864	592

щата		Състоянието на училищата през година 1879/80						Особни бѣлѣжки	
Годишна уч. читателска плата	Годишна уч. читателска плата	учил.		учит.		ученици			
		за момчетъ	за момич.	учителъ	учителка	момчета	момичета		
2200	1	—	1	—	38	—	2600	Направиха си ново учи-	
2000	1	—	1	—	40	4	1900	лище на 1879 г. (Б. дере).	
1800	1	—	1	—	33	—	2500	Сжшо и въ Гор. Иджикъ.	
5200	1	—	2	1	115	59	9300	Имать добро уредено чи-	
—	—	—	—	—	—	—	—	талище съ рѣдовни членове	
6000	1	1	1	1	100	45	7100	Имать и читалище. Второ	
750	1	—	1	—	15	9	1200	ново училище направиха на	
1800	—	—	1	—	159	11	2100	1880 год. (Драговео.)	
1800	1	—	1	—	25	14	2200	Направиха си ново учили-	
4200	1	—	1	1	64	38	4600	ще на 1879 г. (Д. Иджикъ)	
1800	1	—	1	—	25	9	2000		
4900	1	1	1	1	130	58	7500	Направиха второ велико-	
2400	1	—	1	—	50	8	2800	ленно училище съ читалище	
2600	1	—	1	—	36	10	1400	уредено на г. 1879 (Зюкуч.)	
1500	1	—	1	—	21	13	1300	Направиха си ново учи-	
1850	1	—	1	—	30	3	2400	лище въ г. 1879 (Кълново)	
2000	1	—	1	—	18	5	2350	Направиха си ново учи-	
5500	1	—	1	—	75	—	3800	лище въ г. 1879 (Калугер.)	
1250	1	—	1	—	50	10	2000		
3200	1	—	1	—	42	7	2800		
2100	1	—	1	—	30	28	3700	Направиха особено дѣви-	
4300	2	1	2	1	110	40	7000	ческо училище, и едно второ	
2400	1	—	1	—	15	6	2350	мжко въ г. 1879 (Марков.)	
3250	1	1	1	1	54	36	5800	Имать особно ново мом-	
1000	1	—	1	—	20	10	2280	тешко училище (Прѣславъ)	
8000	1	1	2	1	156	80	8400	Издигнаха въ г. 1879 ново	
1000	—	—	1	—	25	12	2300	годѣмо мжко училище съ до-	
—	—	—	1	—	27	—	1200	бро читалище (Смѣдово).	
5900	1	1	1	1	130	70	7300	Издигнаха второ ново пре-	
3400	1	1	1	1	55	40	5800	красно училище съ читали-	
2000	—	—	1	—	16	8	1500	ще въ г. 1879 (Салманово).	
—	—	—	—	—	—	—	—	Преди черкеско село сега	
—	—	—	1	—	30	—	1700	заселено съ преселници.	
900	—	—	1	—	8	7	1200	Сжшо тѣй Чанакиѣ.	
1500	—	—	1	—	14	7	1900	Сжзидаха съ помощта на	
86600	27	7	26	9	1617	647	113280	на шумн. окр. съвѣтъ ново	
								училище въ г. 1880 (Войвод.)	

Направиха си ново училище на 1879 г. (Б. дере).
Сжшо и въ Гор. Иджиѣ.
Иматъ добро уредено читалище съ рѣдовни членове
Иматъ и читалище. Второ ново училище направиха на 1880 год. (Драгоево).
Направиха си ново училище на 1879 г. (Д. Иджиѣ)
Направиха второ велико-денно училище съ читалище уредено на г. 1879 (Зюкуч.)
Направиха си ново училище въ г. 1879 (Калново)
Направиха си ново училище въ г. 1879 (Калугер.)
Направиха особено дѣвическо училище, и едно второ мъжко въ г. 1879 (Марков.)
Иматъ особно ново момчешко училище (Прѣславъ)
Издигнаха въ г. 1879 ново годѣмо мъжко училище съ добро читалище (Смѣдово).
Издигнаха второ ново прекрасно училище съ читалище въ г. 1879 (Салманово).
Преди черкеско село сега заселено съ преселници.
Сжшо тѣй Чанакиѣ.
Сжзидаха съ помощта на на шумн. окр. съвѣтъ ново училище въ г. 1880 (Войвод.)

Горнитѣ статистически свѣдѣнія по народно образованіе въ Шумненскій окръгъ ни са достави отъ окръжния инспекторъ г. Пл. Р. Блъсковъ на шумн. учеб. окръгъ за косто и крайно му благодари редакцията. Желателно би било щото и другитѣ неговни събратя да послѣдоваха примѣра на този неуморимъ и дѣятеленъ инспекторъ, за да може да са събератъ нужнитѣ статистически свѣдѣнія за бѣднѣщия историкъ по народното ни образованіе. Отъ своя страна позволяваме си да рекомандуваме формата на статистиката за образецъ, съ тѣзи само разлика — и то ако е възможно — да са изложатъ въ преградата на особнитѣ забѣлѣжки нѣкои особености на селото или пъкъ за бѣжителности, съ които то са отличава отъ другитѣ. На пр. по произведеніята или промишлеността какъ е по отношеніе къмъ другитѣ села или въ окръга въобще.

 Въ първия номеръ ний не рачихме да отекчаваме читателитѣ и спомощницитѣ си при какви мъжнотий подкачихме изданіето на туѣ списаніе, като мислихме, че мнозина знаятъ незавидното положеніе на издателя Р. И. Блъкова, който при всичкитѣ си опитванія и трудове по книжевността, знае твърдѣ добръ сѣтнинитѣ на подобно предпріятіе. За това молимъ почитаемитѣ Г-да настоятели и особено окръжнитѣ училищни инспектори, до които пестрачае сега по нѣколко отъ двата номера, да ги намѣстятъ и да побързатъ да ни святъ о време имената на спомощницитѣ за да знае по колко да са печататъ и распращатъ. Инакъ той (издателя) са не наема да захване редовното изданіе на НАСТАВНИКЪ, дордѣто са не увѣри на здраво какъ ще са посръщне отъ нашитѣ учители и изобщо народа.

Печатницата на Р. И. Блъсковъ, Варна.